

המבוצר כבשו אותו

בענייני חוזים והכנת תיקים מישפטיים כלבר.

בשנת 1933 חזרה חמדה נופך-מוזס לארץ ועשתה סטאג' במישרדו של עורך-הדין אברהם גורודצקי, שהיה אז ראש לישכת עורכי-הדין בארץ. לא היה לה כל קושי למצוא עבודה. אבל בדרך-כלל היו נותנים לה להכין חומר מישפטי ולא להופיע בבתי-המשפט. ב-1933 קיבלה רשיון, שמיספרו היה בערך 400, כלומר זה היה מיספרם של כל עורכי-הדין בארץ באותה תקופה, כולל עורכי-דין ערבים ואנגלים.

עורכת-הדין הצעירה והיפה השתוקקה לעסוק במישפט פלילי. היא נמשכה לסוג זה של מישפטים, ואומנם המישפט הראשון שבו הופיעה היה מישפט של גניבת עגילים. לקוחה טענה, כי כאשר חפפו את ראשה במיספרה, הניחה את עגיליה על הדלפק ושכחה אותם שם. כאשר נאה לקבלם מאוחר יותר אמרו לה בעליה-המיספרה כי לא מצאו כל

עגילים. חמדה נופך-מוזס הגנה על בעליה-המיספרה. היא חקרה את המתלוננת, אשר הודתה כי כאשר הסירה את עגיליה לא אמרה על כך מלה לבעלי המיספרה ולא ביקשה מהם לשמור על העגילים, ואף לא שילמה להם דמי שמירה. "על פי המישפט העברי שומר חינום פטור מאחריות,"

"חבל על הנסך!" דאז, עורך-הדין אפרים סלנט (בתמונת המחזור חובש פיאה של באריסטר) לחנה אבנור הצעירה שבאה

בלימודים וסיימה את לימודיה בפאריס ב-1932. בכל קיץ נהגה לבקר בארץ ובאחת החופשות התייעצה עם רוזה גינצברג, שקיבלה כבר את הרשיון. היא זוכרת כי רוזה יעצה לה לא ללמוד את המיקצוע. מכיוון שזה מיקצוע קשה מאוד בארץ.

סיכמה הסניגורית הצעירה ובית-המשפט מצא את הנאשמים זכאים. פסקי דינו של השופט צרקיהו הרכבי היכה גלים בתל-אביב הקטנה.

כאשר נישאה לעורך-דין, המשיכה חמדה נופך-מוזס לעבוד יחד עם בעלה. היא הפסיקה לעבוד רק לפני שנים אחדות, כאשר בעלה נפטר ממחלת הסרטן.

ב-1928 התחילה את לימודי המישפטים שלה עוד נערה צעירה מארץ-ישראל. נועה קראוזה, בתו של מנהל בית-הספר החקלאי מקווה-ישראל, לא היתה אומנם קשורה קישרי מישפחה לעורך-דין או לשופט, אבל היא רצתה בגלל סיבות אידיאולוגיות, ללמוד את המיקצוע. בגיל 17 וחצי, כאשר סיימה את לימודיה התיכונים, נסעה ללמוד בצרפת. מכיוון שצרפתית היתה שפת-האם שלה לא התקשתה

לא לגעת בכסף

אחר שסיימה נועה את לימודיה בצרפת, נוכחה כי תיאלץ ללמוד גם מישפט אנגלי כדי לעבוד במיקצוע בארץ. היא נסעה לאנגליה והחלה את לימודיה למיקצוע הבאריסטר, התואר הקשה והיוקרתי באותה תקופה. היא היתה האשה היחידה מארץ-ישראל שלמדה משפטים באנגליה. יחד איתה למד גם עורך-הדין אפרים סלנט.

שלם עבור השיעורים. הוא חשב כי המיקצוע לא נועד לנשים. בתמונת המחזור אפשר לראות גם את שר-המשפטים לשעבר חיים צדוק (שני משמאל בשורה העליונה) ועורך-הדין אוריאל גורני (למטה, קיצוני מימין).

הראשונה עורכת-הדין רוזה גינצברג. בתמונה למטה: אחרי קבלת הרשיון.

שכיהן אחר-כך כמוזכר המועצה המישפטית בארץ. נועה זוכרת כי בעוד שבצרפת נשים רבות למדו מישפטים, הרי באנגליה רק מעטות למדו לתואר באריסטר. בסיפ-ריית האוניברסיטה היו שתי קפיטריות, האחת מיועדת לנשים והשניה לגברים. כאשר נכנסה הסטודנטית הצעירה לראשונה לקפיטריה הלא נכונה, הורו לה בנימוס לעבור לבית-הקפה השני, המיועד לנשים.

למרות שלא ידעתי אנגלית כל-כך טוב, עברתי את כל הבחינות בפעם הראשונה. לא נתקלתי בכל יחס של הפליה או צרות עין, אבל כמה בחורים אנגלים חסונים שנכשלו, כאשר אני עברתי את הבחינות, לא יכלו לסלוח לי על כך, היא מספרת.

ב-1935 חזרה לארץ וקיבלה רשיון כעורכת-דין. מיספר הרשיון שלה היה בסביבות ה-600. היא היתה אז עורכת-דין יחידה שהיתה גם באריסטר (המשך בעמוד 42)

שבזמן שקיבלה את הרשיון לא היו בארץ יותר מ-400 עורכי-דין. היא למדה בשוויץ והשתלמה באנגליה. אביה, יצחק נופך, (בתמונה על הקיר) היה שופט.

עורכת-הדין חמדה נופך מוזס היתה בין הראשונות בארץ שזכו לרשיון. מספר הרשיון שלה היה כ-400, כלומר

